

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУГУН
ХАБЫАТА

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 52 (7593) • 1994 сыл ыам ыйын 5 күнү. Чаннар • Сымакта — 46 солкубай 15 харчы.

АССАМБЛЕЯ ДЬОНУ-СЭРГЭНИ ТҮМНЭ

Саха сирин норуоттарын Ассамблея-сүргэн суолталаах түмсүү туһунан бэйэ-тыгар билиги улууспуттан 5 делегат лэрин санааларын кылгастык көпөһүлэ-кыттан кэллэ. Кинилэр:

Тылы бастааһын делегацияны салайан илдьэ сылдьыбыт М. Д. ГУЛЯЕВ ылар:

— Ассамблеяда 358 делегат кэлбит. Кинилэр Саха сирингэр олоһор 42 омук аатыттан сылдьа-лар. Ол иһингэр нууччата 136, украинчаа — 21, саха-лар — 91-бит. Бары община-лар, ассоциациялар, түмсүүлэр бэрэстэбилтэл-лэргэ бааллар. Нуучча об-щината тэрийэр комитет программаны кытта сөп-сөспүккө, ассамблеяны 3 күн ыгытаахха дьон ту-руорсубута нуоластааһын түмүгэр ылымалдыбата. Онон 3 күн устата буолла. Тыл этэргэ 60-ча күүһү суруттарбытыттан 20-тэ ара эттэ. Ыризмэ кылга-һынан уонна үгүс санаа-лар бэйэ-бэйэлэрин хаты-лаһалларынан. Маннайгыт-тан принцип даһаны ты-ды регионнарынан уонна общиналарынан бириэххэ дьон этэ. Билиги кини улуустар кыһалдабыт, са-наабыт биир буоллаба. Онон тыл аһаһыт. Ас-самблея тэрээһиниттэн, хаамылыттан уонна тү-мүгүттэн олус астынны-быт. Ити делегаттар ылым-

ныт ыгырыларыттан да көстөр.

Г. Д. ДЬЯЧКОВСКАЯ, «Агрострой» АО бөлөх-сыйы биригэдьири:

— Ассамблея аһыллы-тыгар Дьоккусунай-Булүү спархиятын аладьыката Герман эбэрдалэстэ. Кини Саха сирингэр олоһор бары омуктары илээхтик-эйэ-лээхтик олоһоллоругар, айымньылаахтык үлэһин-лэрингэр ыгырда, делегат-тар биир ойго-санаада кэ-лэллэрингэр эрэнэрин бил-лэрдэ. Ассамблея даһаны ол тыһынан барда. Арай маннай утаа нууччалар, украинецтар общиналарыт-тан биригэһэллэн дьон утарса сылдьыбыттары кэ-лэн симэлийэн хаалла. Бары тыл этээччилэр Пре-зидеминиттэн саралаан эйэлээх олоххо ыгырды-лар. Дьон-сэргэ да онно дуулуһар эбит дьон итэ-байдым.

«Мугудай» сылгы заво-дун экономиста М. М. ТЕ-РЮТНИНА:

— Кэлэн омуктар үөрэ-көтө, аһаҕастык Саха си-рин иһинс төрөөбүт дойду-бутунан аһаҕыт диниллэр. Ону, хомойуох иһин, нууч-ча общинагытар кинирсэр

биирдиһэллэн дьон Саха сирингэр олохтоох нуучча-лар барыларын ааттарыт-тан курдук этэн балаһыан-һыны уустугурда сатыыл-лар.

Ити этиһини омугунаа нуучча кинитэ улуустаагы санитарнай - эпидемиоло-гическай нэгэһил кинини кылаабынай враба В. И. ГРАЧЕВ ситэрэн биэрдэ:

— Нуучча общинагыт-тан делегат П. Г. Медве-дева этиһини сөбүлээбэ-тин. Ассамблея да иһин-нэ прессада омуктар сы-һааннара сорох ардыгар күүрктэһиллэн бэриллиб-тэ. Дьонго-сэргэбэ түктэ-ри ойдобулу биэрэ сатаа-чылар бааллара. Ассам-блея Саха сирингэр кин-сээн, өс-саас суоһун ба-гырда. Олус үрдүк та-һымнаахтык тэриллибит дьаһал дьон сыһааны-бын.

Улуустаагы бааһынай хаһаайыстыбаларын ас-социациятын Сэбиэтинэ ту-руоруллубут «Түөлбэ» бааһынай хаһаайыстыба (Чыапара) баһылыга К. Ф. ОКОНЕШНИКОВ:

— Тыл хаһаайыстыба-тыттан Ассамблеяда 17

эре делегат баар дьэти-лэр. Ол эрээри, бу поли-тическай форум буолан, салааларынан араһсар та-быллыбата биллэр этэ. Мэҥэ-Хаҥаластан биир делегат бааһынайдар эт-тэрин-үүттэрин тутар пууннар наадаларын туһу-нан этиһэ сатабыла суохтук иһиллибитэ. Бу иһиннэ арай бааһынайдар конференцияларга буолбу-тутар сылдьыбытым. От-тон Ассамблея хайысхата олох атын буоллаба. Са-хабыт сирингэр политичес-кай бигэ туруктаах эрэ буоллаһытына, тыа ха-һаайыстыбата сайдыан сөп өбүө дьон санаалаах кэ-ллим.

х х х

Делегаттар бары биир санаанан: «Ассамблея дьону-сэргэни түмнэ. Де-легаттар ыһыллыахтарын да сөп этэ. Оннук сылы-тааһын, дьолго, туолбата. Россия үрдүнэн бу ман-найгы улахан форум буо-лар. Урут, үгэс курдук, кыттым сиргэ улахаттар юниһиэриттан үтүктөн кэ-ринэ буолара. Саха си-рин норуоттарын Ассам-блеята Россияда Граждан-скай сөбүлэһин Ассам-блеятын иһиннэ ыттыл-лыбыта элбэһи этэр уонна Республикабыт Күнүн кытта алтыспыта символичкай», — диниллэр.

Кэпсэттэ
В. НИКИФОРОВ.

Үтүөнү, үйэлээҕи сардангардыахтын

Улуус киһингэр сана таас оскуола дьэтиһин аһыллытыттан репортаж

Үөһэ мэҥэ халлааныга чаҕылчытыгар саваны күнү кытта, арай, тыһыны тыал обургу күрөстөһөр. Ол бүтүнү күнүгэ дьон бырааһынныктык наг-роениһын ыратын да сарпадырпат.

Чурапчы ырыада ылда-нар тоһус томтордоруттан биригэһэллэр сатыы дьон, техника арааһа хото-бостуу субуллар. Кинилэ-ри үөһэ халлааныга хар-былалспыт, мэндэһэннээх, халлаан күөх өтүгэр, ма-иҥк былыттарыгар дьэ-рэһин ырыаскалаһыт сана таас оскуола дьэти-үтүөһүбүтүгү көрсөр. Кыһыл лентэһин тардыл-лыбыт колонналарын иһ-нигэр хайыһы-үйэ дьон-сэргэ, өбү аймах төгүрүччү буоруспүт.

Үөрүү-лээх ч а а ы Россия Федерация културатын үтүөлээх үлэ-һинэ М. А. Герасимова эбэрда тылларынан аһар, муһына тардылар. Ол до-буһуолуна, саха сиринэн күндү маалдыттары чо-роонноох кымыһынан күн-дүлээн аһах туталлар. Тута сороон эбэрда, үгүкү ере күүрүлүлээхтик толорулар. Аал уоту отторго Саха Республикатын үтүөлээх учуутала Д. С. Постников уонна оскуола директора А. Е. Петров ытырыллар-лар, уокка ас кутан, аһ-гыс тыллара иһиллэллэр. Сахаһы национальнай кэстүүмнээх В. П. Гераси-мов бу сирин-туому «Ал-гыс баһа сылаанын, Уруй-тускул», — дьэт тү-һүлгэһэн турар дьону кэ-рийэ, дэһиһиһин дай-баатанар, тойук туһуан доллоһутар, маннак үтүө.

(Бүтүүтүн 3-с стр. көр).

Саха Республикатын Ил Түмүһүн депутаты Ми-хаил Дмитриевич Гуляев субуотада кинэ 7 чаастан олохтоох телевидениеһи аһаҕас эфиргэ тахсар. Бол-дуруостарытын маннак телефоннарынан ыйытыт: 21-184, 21-282, 21-335.

Хаһаайынааһын көрүнүн талабыт

Һынай хаһаайыстыбатынан барары сөптөөбүнэн аа-дан тураннар, өлүүнү (паайы) үлэһитингэ бөйө-лэрин санааларын аһаҕас-тык атастаспыттар.

Кэпсэтингэ кыттыбыттар кэлэн дьон үлэһэбэт буол-буттары, холобур, техни-ка баар да курдуктун иһин, руһага иһи даһаны оло-руон баҕарбатын, ыһах-таах автомашиналары киниһээн тутарга, үлэ-лэ-тэргэ, олохтоох олох-дьаһах сулууспатын наада буолар техникуман хааччыларга, биэрэр нэстэрэ олус эл-бэбэтин, үлэ-хамнас са-тарыйытын, үлэ ханнык баҕарар салаатыгар кыһы-лаһы баары төһөболоон ыйдылар. Ол быһыгар сорохтор коллективнаадык олоһон эрэгэ бадаларын эттилэр. Үгүстэр олус

БААҢҢАЙЫ ОРДОРДУЛАР

биирдиһэллэн бытарыба-ка, бөлөбүнэн бааһынай хаһаайыстыбатын тэриһэ-ргэ, коллективтар онку-лара биллибитин кини сирин түнэтэргэ этиһа кил-лэрдилэр. Оттон сүөһүнү-аһы, техиниһа үлэһити-гэ араас санаалар этиһи-лэлэр. Паай ким төһө уһуну үлэһэбэтинэн кө-рөн аһаһахтаах дьэччи-лэр өмнө бааллар, сорох-тор сүөһү хара сиргэ үк-тэммитин, ыһахтар бары төрөөбүттэрин, кэһи-күүһү аахсан баран үлэһтэргэ эттилэр. Бааһынай хаһа-йыстыбатынан барары, он-нун дьаһанан үлэһити сөбүлээччилэр биригэһи-һиппэһинэ, уһата-кэһтэ са-таабаһа, ассоциацияны тэриһэ охсорго уонна чөп-чүһүннээх кредити ылан, сыһаа өссө ыһаһы иһи-и

нэ техиниһа аһылаһан бааһынайдарга түнэтэргэ этиһа киллэрдилэр. Кол-хозтаахтар санааларын итиннак атастаһан баран, эһэр комиссияны тэриһэ-ргэ биир санаада кэллилэр. Куластааһын түмүгэр 50 киһи бааһынай хаһаайы-стыбатынан барарга сөбү-лэстэ, 7 киһи утарда, 3 киһи туттуна.

Ити муһыах түмүгүнэн Чакыр нэһилигэр 7 бо-дөһ бааһынай хаһаайы-стыбата тэриһиһэ. Олору колхоз урууку специалис-тар баһылаатылар-нөһү-лэстилэр. Холобур, Конс-тантин Петрович Данилов салайааччылаах хаһаайы-стыба 30 киһилээх. Кини-лэр кыһинчэ сыһаар үлэһиттэһэтэр, бары обо-рудованиһын «Агросна-бы» кытта кыттыһан аһа-

тарбыттар, таһылыһа эрэ наада. Ону тэһэ 30 гек-тарга дуһаны астаран эл-бэх сыллаах оту үүнэ-риһин дьарыктаннах-таахтар. Зоотехник Михаил Михайлович салайар ха-һаайыстыбата 20, бухгалтер Мария Ивановна Ши-ряева хаһаайыстыбата 20 киһилээхтэр. Чакырдар итиннак улахан бөлөхтө-рунэн араһсаннар үлэһэн эрэллэр.

Уотсай муһыах, нэс-күүс элбэһинэн, үлэһи-тэргэ биир сыллаах уоп-пускаларын харчытын биэрбэккэ уураахтаабыт, олохтоох олох-дьаһах су-лууспатыгар МТЗ маарка-лаах транкторы, самосвал автомашинаһа, автобуһу, биир подовоһу хаалбыт сыһаанынан биэрэргэ бы-һаарбыт. Түөрт таһаҕас

тэһиһэр автомашинаһы, Т-150 транкторы, коловоһу, пилораманы нэһилик дьа-һалтаһыгар иһиннээн ту-тарга биир санаада кэлбит-тэр. Аны маннаһы паай-га үлэһиттэһэтэринэ, хас биирдиһа ыһах баһыгар 840-нуу кг үтүгү государе-твеннай сакаасна туттарга быһаһы тэриһиһтэр. күһүннэһингэ дьэри су-баһа сүөһүнү уонна сыл-гыны уоксай көрөн-истэн кэһи-күүһү төһөбөргө бы-һаарыһыттар. Колхоз баһаар да иһэ кырата суох, 470 мол. соли, тэһ-нэһэр.

Сана тэриһлэр бааһынай хаһаайыстыбалара олохто-рун булунахтарына, произвество өйөһө са-лаатыһа дьарыктанарга, маһаһыһаһы үлэһити үбү-харчыны киллэриһэ-ргэ суотталааллар.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Биэрэр нэстэрэ олус элбэбэтинэн, үлэ-хамнас сатарыйытынан Эриһин Эриһини аатынан колхоз колхозтаахтары билиһини уустук олоххо хаһаайы-нааһын ханнык көрүгүн талары быһаарсыһан иһи төгүл муһыахтааһылар. Бастаан колхоз быраһы-лыһаһытын чиллэһээрэ уонна нэһиликкэ антивэ 20-чэ буолан сүбэлэспиттэр, үөскэбэт ыарахан бала-һыһаһыттан тахсар суолу кэпсэһиптэр. Уотсай муһыахтарыгар рабчай-дар Н. Н. Ефремов, А. Г. Адамов, Н. Н. Григорьев, биригэһиһир М. М. Кири-лин, ыһаһыһыт У. В. Филиппова, сылгыһыт М. И. Адамов, хонну бири-гэһиһир Н. И. Неустроев, шофер А. Д. Матвеев, тракторист В. Н. Ефремов, электрин Д. Н. Осипов, пенсионердар Н. С. Мака-ров, Е. М. Кузьмина, Г. А. Кузьмин, уо.д.а., баа-

Көстөрүл жараак, бүгүн иштин изин, атын жоготуптур. Ошон улуусунан тыя хааыңсыздыктын үлөштөрүн профкомдун секретари председатели Е. Е. ВАСИЛЬЕВТЫН көрсөткөн бүгүн түбөлүктүү беккебиз.

[illegible][illegible]

— Аныалытынан дөөлөтүмүздүн өнүгүшүндө өнүктүрүшү керек. Общественик тарбият: Профессорлар үстүлүктөрү ылаңына республикабыз правительствотун бюджеттик тарбияларга ылан бирок. Бу Россия үрдүгүнө сөгөтөк дөңгөлөүгө сокумалыа суук. Профессор үстүлүгүнө дөңгөлөүгө 100 ылаңынан төнөнөтүтүнө аралаштырат. Бу ылаңылар көлөбүнүнө, үстүлүктөр, тегерек, тармааларын дөңгөлөүгө. Окуу ылаңынан дөңгөлөүгө көнөнө ылаңынан көнөнө ылаңынан дөңгөлөүгө.

Инициатор
с. с. М. П. КОТОВА

Әну. тәғв. мәнһиккә ур-
дуга дәт эдәр.. ырыһым-
ларға Марһанна Мөхәм-
мәд (+Һаскыл уһуған),
Проклһн Рухамһн
үлүһтағы һорһоһиһс-

ПМН-та, эрүүт номын ба
х, хомбанк уонга дьахал
та мурдун савга төрөлн
лөр байдалуу кыкхтарым
толору тузайнылар. Ол
ошхутар урут урдун та
гымкыахтарга хикерэр эр
гымкы улаһыттар байх ар
мүстөлөнөөг өсөөг тэдүс

Ушугу-адымх яткы-
бингас кыаллыбарында
мыза уустун сорунда
ирер. Отов салдыбак,
- кычкыччылар уушту
бары тууордулар.
шомока хорвографтар А.
Посельная, К. К. Кирпич-
ная энцефало-электри-

[illegible]

